

Obsah

PŘEDMLUVA	11
I. ÚVOD	13
1. Vznik a rozvoj geochemie	13
2. Chemické složení zemské kůry	16
3. Geosféry	24
4. Ložiska nerostných surovin	32
II. NEROSTNÉ SUROVINY	40
1. Nerostné a průmyslové suroviny	40
2. Úprava nerostných surovin	42
3. Komplexní zpracování surovin	48
III. SOUSTAVA NEROSTNÝCH A PRŮMYSLOVÝCH SUROVIN	51
1. Prvky první skupiny	51
Vodík	51
Fyzikální a chemické vlastnosti (51). Klark (54). Nero-	
sty (55). Geochemie (56). Voda (57). Použití (58). Kulturní	
a technický význam (59).	
Lithium	60
Fyzikální a chemické vlastnosti (60). Klark (60). Nero-	
sty (60). Geochemie (61). Těžba a zpracování (62). Použití	
(62). Kulturní a technický význam (63).	
Sodík	63
Fyzikální a chemické vlastnosti (63). Klark (64). Nero-	
sty (64). Geochemie (65). Těžba a úprava kamenné soli (66).	
Chemické zpracování (66). Použití (67). Kulturní a technický	
význam (68).	
Draslík	70
Fyzikální a chemické vlastnosti (70). Klark (71). Nero-	
sty (71). Geochemie (72). Ložiska sodných a draselných	
solí (73). Těžba a úprava (78). Chemické zpracování (78).	
Použití (79). Kulturní a technický význam (79).	
2. Prvky druhé skupiny	81
Berylium	81
Fyzikální a chemické vlastnosti (81). Klark (82). Nero-	
sty (82). Geochemie (83). Chemické zpracování (84). Po-	
užití (84). Kulturní a technický význam (85).	
Hořčík	85
Fyzikální a chemické vlastnosti (85). Klark (86). Nero-	
sty (86). Geochemie (88). Chemické zpracování (89). Po-	
užití (89). Kulturní a technický význam (90).	
Vápník	91
Fyzikální a chemické vlastnosti (91). Klark (91). Nero-	
sty (91). Geochemie (93). Těžba a úprava (95). Chemické	
zpracování (96). Použití (96). Kulturní a technický vý-	
znam (97).	

Stroncium	97
Fyzikální a chemické vlastnosti (97). Klark (97). Nerosty (97). Geochemie (98). Chemické zpracování (99). Použití (99). Kulturní a technický význam (99).	
Baryum	99
Fyzikální a chemické vlastnosti (99). Klark (99). Nerosty (100). Geochemie (100). Chemické zpracování (101). Použití (101). Kulturní a technický význam (101).	
3. Prvky třetí skupiny	102
Bór	102
Fyzikální a chemické vlastnosti (102). Klark (103). Nerosty (103). Geochemie (105). Ložiska (106). Těžba a úprava (107). Chemické zpracování (107). Použití (107). Kulturní a technický význam (108).	
Hliník	108
Fyzikální a chemické vlastnosti (108). Klark (109). Nerosty (110). Geochemie (111). Ložiska (114) Úprava a chemické zpracování (119). Použití (120). Kulturní a technický význam (120).	
4. Vzácné zeminy	122
Fyzikální a chemické vlastnosti (123). Klarky (125). Nerosty (126). Geochemie (127). Ložiska (129). Kulturní a technický význam (130).	
5. Prvky čtvrté skupiny	131
Uhlík	131
Fyzikální a chemické vlastnosti (131). Klark (134). Nerosty (135). Geochemie (136). Ložiska (140). Těžba a úprava (147). Chemické zpracování (148). Kulturní a technický význam uhlíku a jeho použití (149).	
Křemík	151
Fyzikální a chemické vlastnosti (151). Klark (152). Nerosty (152). Geochemie (155). Ložiska (156). Chemické zpracování (160). Použití (161). Kulturní a technický význam (161).	
Titan	163
Fyzikální a chemické vlastnosti (163). Klark (163). Nerosty (164). Geochemie (165). Ložiska (165). Úprava a chemické zpracování (166). Použití (167). Kulturní a technický význam (167).	
Zirkonium a hafnium	168
Fyzikální a chemické vlastnosti zirkonia (168). Fyzikální a chemické vlastnosti hafnia (168). Klarky (168). Nerosty (168). Geochemie (169). Ložiska (169). Chemické zpracování (170). Kulturní a technický význam (170).	
6. Radioaktivní prvky	171
Charakteristika radioaktivních prvků (171). Fyzikální a chemické vlastnosti (174). Klarky (176). Nerosty thoria (177). Nerosty uranu (178). Geochemie thoria (181). Geochemie uranu (183). Uranové provincie a výskyt thoriových surovin (185). Úprava a zhutnění radioaktivních surovin (188). Kulturní a technický význam radioaktivních prvků (188).	
7. Prvky páté skupiny	190
Dusík	190
Fyzikální a chemické vlastnosti (190). Klark (192). Nerosty (192). Geochemie (193). Chemické zpracování (194). Použití (194). Kulturní a technický význam (195).	
Fosfor	196

Fyzikální a chemické vlastnosti (196). Klark (198). Nerosty (198). Geochemie (199). Ložiska (200). Chemické zpracování (201). Použití (203). Kulturní a technický význam (203).	
Vanad	204
Fyzikální a chemické vlastnosti (204). Klark (205). Nerosty (205). Geochemie (206). Kulturní a technický význam (207).	
Niob a tantal	207
Fyzikální a chemické vlastnosti niobu (207). Fyzikální a chemické vlastnosti tantalu (208). Geochemie (208). Klarky (209). Nerosty (209). Úprava a zpracování (209). Použití (210). Kulturní a technický význam (210).	
8. Prvky šesté skupiny	211
Kyslík	211
Fyzikální a chemické vlastnosti (211). Klark (211). Nerosty (212). Geochemie (213). Použití (214). Kulturní a technický význam (214).	
Síra	215
Fyzikální a chemické vlastnosti (215). Klark (218). Nerosty (218). Geochemie (219). Ložiska (221). Těžba a úprava (222). Chemické zpracování (223). Použití (224). Kulturní a technický význam (224).	
Selén	226
Fyzikální a chemické vlastnosti (226). Klark (227). Nerosty (227). Geochemie (228). Použití (228). Kulturní a technický význam (228).	
Telur	229
Fyzikální a chemické vlastnosti (229). Klark (229). Nerosty (229). Geochemie (229). Použití (231). Kulturní a technický význam (231).	
9. Prvky sedmé skupiny	232
Fluór	232
Fyzikální a chemické vlastnosti (232). Klark (233). Nerosty (233). Geochemie (235). Chemické zpracování (235). Použití (236). Kulturní a technický význam (236).	
Chlór	237
Fyzikální a chemické vlastnosti (237). Klark (239). Nerosty (239). Geochemie (240). Použití (240). Kulturní a technický význam (241).	
Bróm	242
Fyzikální a chemické vlastnosti (242). Klark (242). Nerosty (243). Geochemie (243). Použití (244). Kulturní a technický význam (244).	
Jód	245
Fyzikální a chemické vlastnosti (245). Klark (245). Nerosty (246). Geochemie (246). Použití (248). Kulturní a technický význam (248).	
10. Černé kovy	249
Klarky (249).	
Chró m	249
Fyzikální a chemické vlastnosti (249). Nerosty (250). Geochemie (251). Ložiska (252). Použití (254). Kulturní a technický význam (254).	
Mangan	254
Fyzikální a chemické vlastnosti (254). Nerosty (255). Geochemie (257). Ložiska (259). Úprava a zpracování (259). Použití (260). Kulturní a technický význam (260).	
Železo	260
Fyzikální a chemické vlastnosti (260). Nerosty (261).	

Geochemie (264). Ložiska (266). Těžba a úprava (267). Zpracování (268). Použití (268). Kulturní a technický význam (269).	
11. Barevné kovy	272
Molybden	272
Fyzikální a chemické vlastnosti (272). Klark (273). Nerosty (273). Geochemie (274). Úprava a zpracování (276). Použití molybdenu a jeho kulturní a technický význam (276).	
Cín a wolfram	276
Klarky (276).	
Cín	277
Fyzikální a chemické vlastnosti (277). Nerosty (278). Geochemie (279). Úprava rud a jejich zhutňování (280). Použití (280). Kulturní a technický význam (281).	
Wolfram	281
Fyzikální a chemické vlastnosti (281). Nerosty (282). Geochemie (283). Úprava a zhutňování rud (284). Použití (284). Kulturní a technický význam (284).	
Kobalt, nikl a měď	285
Klarky (285). Geochemie (285).	
Kobalt	287
Fyzikální a chemické vlastnosti (287). Nerosty (288).	
Nikl	290
Fyzikální a chemické vlastnosti (290). Nerosty (290). Úprava a zhutňování kobaltových a niklových rud (291). Použití kobaltu a niklu (292). Kulturní a technický význam kobaltu a niklu (292).	
Měď	293
Fyzikální a chemické vlastnosti (293). Nerosty (294). Úprava rud a jejich zhutňování (296). Použití (297). Kulturní a technický význam (297).	
Zinek, stříbro a olovo	298
Klarky (298).	
Zinek	299
Fyzikální a chemické vlastnosti (299). Nerosty (300). Geochemie (301). Úprava rud a jejich zhutňování (302). Použití (303). Kulturní a technický význam (303).	
Stříbro	303
Fyzikální a chemické vlastnosti (303). Nerosty (304). Geochemie (305). Zpracování rud (306). Použití (307). Kulturní a technický význam (307).	
Olovo	308
Fyzikální a chemické vlastnosti (308). Nerosty (308). Geochemie (310). Úprava rud a jejich zhutňování (311). Použití (311). Kulturní a technický význam (311).	
Arzén, antimon a vizmut	312
Klarky (312).	
Arzén	313
Fyzikální a chemické vlastnosti (313). Nerosty (313). Geochemie (315). Zpracování rud (316). Použití (316). Kulturní a technický význam (316).	
Antimon	316
Fyzikální a chemické vlastnosti (316). Nerosty (317). Geochemie (318). Zpracování rud (319). Použití (319). Kulturní a technický význam (319).	
Vizmut	319
Fyzikální a chemické zpracování (319). Nerosty (320). Geochemie (321). Úprava a zpracování rud (321). Kulturní a technický význam (322).	
Rtuť	322
Fyzikální a chemické vlastnosti (322). Klark (323). Ne-	

rosty (323). Geochemie (324). Zpracování (325). Použití (325). Kulturní a technický význam (326). Stručná charakteristika ložisek rud barevných kovů (326).	
12. Vzácné kovy (platinoidy)	329
Fyzikální a chemické vlastnosti (329). Klarky (331). Nerosty (331). Geochemie (332). Ložiska (333). Těžba, úprava a zhutňování (334). Použití (334). Kulturní a technický význam (334).	
Zlato	335
Fyzikální a chemické vlastnosti (335). Klarky (335). Nerosty (336). Geochemie (337). Ložiska (338). Získávání zlata z rud (339). Použití (340). Kulturní a technický význam (340).	
13. Speciální stopové prvky	342
Skandium	342
Galium a germánium	344
Kadmium a indium	347
Rubidium a cesium	349
Rhenium	351
Thalium	353
14. Vzácné plyny	356
Charakteristika vzácných plynů (356). Klarky (357). Geochemie (357). Surovinová základna a výroba vzácných plynů (359). Kulturní a technický význam (359).	
IV. ZÁVĚR	360
1. Zdroje energie	360
2. Voda	362
3. Suroviny chemického průmyslu	363
4. Suroviny silikátového průmyslu	364
5. Suroviny hutního průmyslu	365
6. Půda jako zdroj rozvoje organického průmyslu a zemědělství	366
7. Syntetické nerostné suroviny	368
LITERATURA	370
REJSTŘÍK	372